

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політичний менеджмент	Сторінка PAGE * Arabic * MERGEFORMAT3 з NUMPAGES * Arabic * MERGEFORMAT4
-------------------------------------	--	---

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 / Євген ПЕРЕГУДА /

30 червня 2023 р.

Розробник силабуса

 / Вадим Семко, Євген Перегуда /

СИЛАБУС

Політика національної пам'яті

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК15
2) Навчальний рік: 2023/2024
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 Політологія ОП «Політичний менеджмент»
7) Статус освітньої компоненти: вибіркова
8) Семестр: 6
9) Контактні дані викладача: Семко Вадим Леонідович кандидат політичних наук, доцент http://surl.li/foiuj e-mail: semko.vl@knuba.edu.ua
10) Мова викладання: Українська
11) Пререквізити: «Історія філософії та філософської думки», «Вступ до спеціальності», «Історія політичної думки України», «Сучасна зарубіжна політологія», «Етнополітика».
12) Мета курсу: вивчення аналіз концепцій національної пам'яті в світовій та вітчизняній науці, а також таких феноменів сучасності як традиція, ностальгія, забуття та ін.; засвоєння студентами сучасних підходів до аналізу різноманітних форм колективних уявлень про минуле, ознайомлення з науковими дослідженнями у сфері інструменталізації історичного знання та його використання в актуальних політичних процесах; з'ясування взаємозв'язків між тим, що суспільства пам'ятають/знають про своє минуле, та свідомими зусиллями окремих спільнот і урядів з формування певних образів минулого у суспільній уяві; формування у студентів уявлення про особливості структури національної пам'яті українського народу, природу та прояви дуалізму національної історичної свідомості та визначення шляхів його подолання.

13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 СК01 СК02 СК03

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політичний менеджмент	Сторінка PAGE * Arabic * MERGEFORMAT3 з NUMPAGES * Arabic * MERGEFORMAT4
-------------------------------------	--	---

2.	ПРН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК03 СК03
3.	ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК07 СК02 ДСК03
4.	ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Проміжний та підсумкового контроль (іспит, захист індивідуальної роботи)	Лекції, практичні заняття та самостійна робота	ІК ЗК01 СК02 СК03

14) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю	
денна	14	16	-	Контрольна робота	60	Залік
Сума годин:				90		
Загальна кількість кредитів ECTS				3,0		
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30 (1,0)		

15) Зміст курсу

Тематика лекцій та практичних занять:

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні засади політики національної пам'яті.

Лекція 1. Поняття національної пам'яті.

Практичне заняття 1.

1. Класичні теорії національної пам'яті.
2. Сучасні теорії національної пам'яті.

Лекція 2. Історична пам'ять як засіб національної ідентичності.

Практичне заняття 2.

1. Національна ідентичність як мета та втілення політики національної пам'яті.
2. Структурні елементи ідентичності.
3. Багатошаровість ідентичності.

Лекція 3. Політика національної пам'яті як інструмент формування масової свідомості.

Практичне заняття 3.

1. Функції політичної свідомості.
2. Символічна політика та формування політичної свідомості.
3. Механізми символічної політики.

Змістовний модуль 2. Світовий та національний досвід формування національної пам'яті.

Лекція 4. Зарубіжний досвід збереження колективних уявлень про минуле (4 год.).

Практичне заняття 5-6. Політика пам'яті: світовий досвід.

1. Політика національної пам'яті в США та Канаді.
2. Політика національної пам'яті в країнах Західної Європи.
3. Політика національної пам'яті в країнах Західної та Східної Європи.
4. Особливості політики історичної пам'яті в країнах Азії, Африки та Латинської Америки.

Лекція 5. Історична пам'ять і політика національної пам'яті в політичному просторі сучасній Україні (4 год.).

Практичне заняття 7-8. Політика національної пам'яті в Україні.

1. Політичні репресії 1920-1980-х та формування національної пам'яті.
2. Політика національної пам'яті в Україні (1991-2016 рр.).

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політичний менеджмент	Сторінка PAGE * Arabic * MERGEFORMAT3 з NUMPAGES * Arabic * MERGEFORMAT4
-------------------------------------	--	---

3. Еволюція політики національної пам'яті в процесі та після Революції Гідності.

16) Основна література:

Навчальні посібники:

Нагорна Л.П. Історична пам'ять: теорії, дискурси, рефлексії. К., ППІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2012. 328 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Nahorna_Larysa/Istorychna_pamiat_teorii_dyskursy_refleksii/.

Кондратюк К. К., Сухий О. М. Сучасна національна історіографія новітньої історії України (1914–2009 рр.) / Кондратюк К., Сухий О.: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

Методичні рекомендації

Політика національної пам'яті: Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи для студентів спеціальності 052 «Політологія». Уклад. В.Л. Семко. Київ–Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2021. 22 с.

Словники, довідники

Національна та історична пам'ять: словник ключових термінів / кер. авт. кол. А. М. Киридон. — К., 2013.

Пам'ять історична / Г. Горак // Історична наука: термінологічний і понятійний довідник [Текст]: навч. посіб. для студ. вузів / В. М. Литвин, В. І. Гусев, А. Г. Слюсаренко та ін. К.: Вища школа, 2002. С. 281.

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політичний менеджмент	Сторінка PAGE * Arabic * MERGEFORMAT3 з NUMPAGES * Arabic * MERGEFORMAT4
-------------------------------------	--	---

17) Додаткові джерела:

Історична пам'ять // Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. – К.: Інститут історії України НАН України, 2013. – С. 478-494.

Грінченко Г. Усна історія – теорія, метод, джерело // Невигадане: Усні історії остарбайтерів / Автор-упорядник, ред., вступ.ст. Г. Грінченко. – Х.: Видавн.дім «Райдер», 2004. – С. 10-32.

Масенко В. Історична пам'ять як основа формування національної свідомості // Український історичний журнал. – 2002. - № 5. – С. 49-62.

Позднякова-Кирбят'єва Е. Г. Соціологія соціально-історичної пам'яті: теоретико-методологічні та емпіричні студії: монографія. — Запоріжжя, 2014.

Проблема історичної пам'яті у всесвітньо-історичному дискурсі (1945–2015 pp.): монографія; Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», 2021. – 312 с.

Бойко О.Д. Колективна пам'ять: природа, суть, структура. Національна та історична пам'ять. – 2012. – Вип. 3. – С. 93–105.

Бойко О. Д. Сучасний політичний міф як інструмент конструювання історичної пам'яті [Текст] / О. Д. Бойко // Національна та історична пам'ять. Збірник наукових праць. – 2012. – Вип.1. – С. 82–100.

Зерній Ю. О. Державна політика пам'яті в Україні: становлення та сучасний стан [Текст] / Ю. О. Зерній // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 3 (8). – С. 41–51.

Герасименко Л. С. Історична пам'ять в Україні: сучасний стан та виклики майбутнього. Національна та історична пам'ять. – 2011. – Вип. 1. – С. 116–134.

Буряк Л. І. Культурні чинники впливу на національну пам'ять українського суспільства [Електронний ресурс] / Л. І. Буряк // Гілея: науковий вісник. – 2013. – № 72. – С. 5–12. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_72_2

Бабка В. Л. Політика пам'яті в перші роки незалежності України [Текст] / В. Л. Бабка // Гілея. Науковий вісник. – К., 2016. – Вип. 110. – С. 360–364.

Бабка В. Л. Міжетнічні відносини та державна політика пам'яті в Україні / Мультикультуралізм як соціально-правове явище: виклики глобалізованого світу / За заг. ред. А. М. Подоляки. – К.: ТОВ «Арт-технологія», 2015. – С. 203–215.

Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті / Аляйда Ассман; пер. з нім. К.Дмитренко, Л.Доронічева, О.Юдін. – К.: Ніка-Центр, 2012.

Гриценко О. Президенти і пам'ять. Політика пам'яті Президентів України (1994-2014): підгрунття, послання, реалізація, результати. – К.: К.І.С., 2017.

Зашкільняк Л. Історична пам'ять та історіографія як дослідницьке поле для інтелектуальної історії // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 15/2006-2007. – С.855-862.

Скельчик С. Імперія пам'яті. Російсько-українські стосунки в радянській історичній уяві. – К.: Критика, 2008.

Касьянов Г. Історична політика 1990-х – початку XXI ст.: Україна та пострадянський простір // <http://uamoderna.com/images/archiv/21/UM-21-Kasianov.pdf>

Касьянов Г. Історична політика і меморіальні закони в Україні (початок XXI ст.) // Агора. – Вип. 17. – С. 64-74. <http://kennankyiv.org/wp-content/uploads/2016/12/Kasianov.pdf>

Коннертон П. Як суспільства пам'ятають / Пер. з англ. С. Шліпченко. – К.: Ніка-Центр, 2004.

Мінк Ж. Геополітика, примирення та ігри з минулим: на шляху до нової пояснювальної парадигми колективної пам'яті // Україна модерна. – 2009. – № 4. – С.63 – 64.

Нагорна Л.П. Історична пам'ять: теорії, дискурси, рефлексії. – К., ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2012.

Зашкільняк Л. Історія і соціальне замовлення (на прикладі шкільних підручників з історії) / Леонід Зашкільняк // Шкільна історія очима істориків-науковців: матер. Робочої наради з моніторингу шкільних підручників історії України. – К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2008. – С. 64–81.

Воляннюк О. Я. Суспільна пам'ять і політика: Мистецтво можливого / Ольга Ярославівна Воляннюк. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – 172 с.

Європа та її болісні минувшини [Текст] / Авт.-упоряд. Ж. Мінк, Л. Неймайер; пер. з фр. Є. Марічева. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 272 с.

Гон М. М. Механізми забуття: маргіналізація пам'яті про «чужих» в Україні [Текст] / М. М. Гон // Панорама політологічних студій. – 2015. – Вип. 13. – С. 185–191.

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра
Політичних наук і права

Шифр Спеціальності 052	Назва спеціальності, освітньої програми Політичний менеджмент	Сторінка PAGE * Arabic * MERGEFORMAT3 з NUMPAGES * Arabic * MERGEFORMAT4
-------------------------------------	--	---

Поточне оцінювання та самостійна робота		Індивідуальне завдання	Сума балів
ЗМ1	ЗМ2		
30	40	30	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску до здачі іспиту є захист курсової роботи та відвідування лекційних занять. З поважної причини (хвороба чи інші обставини непереборної сили) відвідування лекційних занять може бути замінено на виконання реферату за темою лекційного заняття для врахування балів у підсумковому контролі.

20) Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4175>